

של בעלי הסוד שמדרגה אחת היא נגלת כי בעלי הפשט אחוזים בפרצוף יעקב שהוא מגולה ומדרגה אחת היא נסתרת כי בעלי הסוד אחוזים בפרצוף ישראל שהוא נסתר (מק"מ).

מֵאִי קָא מִיִּירִי ומה בא הפסוק ללמדנו בזה. **אֵלָא כָּל מֵאן דְּאִתְגְּזֹר**
וְאִתְרְשִׁים בְּשָׂמָא (נ"א בְּרִשׁוּמָא) **קְדִישָׁא, יְהִבִּין לֵיהּ**
בְּאִינוּן מְלִין דְּאִתְגְּלִיין בְּאוֹרֵיתָא אלא כל מי שנימול שע"י כן הוא
 נרשם בשם הוי"ה הקדוש אז נותנים לו חלק בדברים הנגלים של התורה, **כְּלוּמַר,**
מוֹדִיעִין לֵיהּ בְּרִישֵׁי אֲתוּוֹן, בְּרִישֵׁי פְּרָקִין כלומר שמודיעים לו
 בראשי תיבות ובראשי פרקים בתחילה שהם ההלכות הנחוצות לקיום המצוות, **יְהִבִּין**
עֲלֵיהּ חוּמְרָא דְּפְקוּדֵי אוֹרֵיתָא, וְלֹא יִתִּיר, עַד דְּיִסְתַּלַּק
בְּדִרְגָּא אַחְרָא ואח"כ נותנים עליו את החומר של קיום המצוות ומלמדים אותו
 את דיני התורה בהרחבה שהוא לימוד הגמרא ולא יותר מכך, עד שהוא יעלה במדרגה
 אחרת עליונה יותר ויעשה ראוי ללימוד תורת הסוד (דמשק אליעזר), **הֵדָּא הוּא**
דְּכִתְיב וזהו מש"כ **מִגִּיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב** דהיינו שמלמדים אותו את
 המדרגה הנמוכה שבתורה הנקראת יעקב שהם פשטי התורה (לְיַעֲקֹב שְׁפִיר). **אֲבָל**
חֲקִיו וּמְשַׁפְּטִיו לְיִשְׂרָאֵל, דְּאִיהוּ בְּדִרְגָּא עֲלָאָה יִתִּיר אבל
 את לימוד החוקים והמשפטים שהם תורת הסוד הם רק לאלו שהם בדרגה הגבוהה יותר
 שהוא מדרגת ישראל. **וּכְתִיב** (בראשית לה) **לֹא יִקְרָא שְׁמֶךָ עוֹד**
יַעֲקֹב כי אם ישראל [קעב] **וְגו'** ומוכח שמדרגת ישראל יותר גבוהה ממדרגת יעקב

אור הרשב"י

[קעב] וביאר התורת המגיד על מש"כ לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל. שמעתי מהה"מ

הלימוד היומי

ולכן כתוב. **חִקְיוּ וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל** דהיינו שחוקיו ומשפטיו הם, **אֲלֵינּוּ רְזִי אוֹרְיֵיתָא וְנִמוּסֵי אוֹרְיֵיתָא, וְסִתְרֵי אוֹרְיֵיתָא, דְּלֹא יַעֲטְרִכּוּן לְגַלְתָּא אֶלָּא לְמַאן דְּאִיהוּ בְּדַרְגָּא עַלְתָּא יִתִּיר בְּדַקָּא חַזִּי** אלו סודות התורה וחוקי התורה ונסתרות התורה שאין ראוי לגלות אותם אלא רק למי שהוא במדרגה עליונה יותר כראוי, דהיינו שהוא במדרגה העליונה הנקראת ישראל כי מי שהוא במדרגה זו הוא אחוז ב"א ולכן ראוי לגלות לו את סודות התורה ששייך לז"א (רמ"ק).

וּמָה לְיִשְׂרָאֵל הָאֵי, לְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה עַל אַחַת בְּפָמָה וְכַפָּה ומה לישראל האי, לעמין עובדי עבודה זרה על אחת כמה וכמה שאסור לעמוד תורה, לעמים העובדים עבודה זרה על אחת כמה וכמה שאסור ללמדם תורה, **וְכָל מַאן דְּלֹא אֶתְגַּזֵּר וַיְהִיבִין לֵיהּ אַפִּילוּ אֶת זַעֲרָא דְאוֹרְיֵיתָא, פְּאֵלוּ חָרִיב עֲלֵמָא** וכל מי שאינו נימול ונותנים לו אפילו רק אות אחת קטנה שבתורה הוא כאילו החריב את העולם, **וּמִשְׁקֵר בְּשֵׁמָא דְקִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, דְּכִלְא**

אור הרשב"י

ידן ממדריגתו, וזהו שמך יעקב, כשתרצה שתהיה נקרא בבחינת יעקב היינו לעבוד עבודת בוראו, אף בבחינת ארציות המכונה בשם יעקב, לא יקרא שמך יעקב, היינו לא תוכל לבוא למדרגה זו, כי אם ישראל יהיה שמך, היינו כשתהיה בגדלות המוחין בחכמה וע"י חכמה ברורה, אז תוכל לעבוד הבוב"ה אף בדברי גשמיים יהיה נקרא בשם יעקב, עכ"ל.

זה"ה עה"פ לא יקרא עוד שמך יעקב וגו' כי יעקב בחי' עוה"ז, כמו אכילה ושתיה ומשגל, והנה אף בזה יכולין לעבוד הבורא ית"ש ולהעלותן לה' לבדו, אך זה דווקא למי שהוא בגדלות השכל, אז יוכל לבוא ע"י מעשה הגשמיים ג"כ למדריגה גדולה ע"י שיעלה אותן, אבל מי שהוא בקטנות הדעת אינו ביכולת לעבוד להבוב"ה בדברי גשמיים וצריך להרחקה יתירה מדברי גשמיים שלא יפול על

בְּהַאִי תֵּלִיָא, וְדָא בְּדָא אֶתְקַשֵּׁר, ומשקר בשמו של הקב"ה כי הכל תלוי במצוות המילה והתורה והמילה נקשרים זה בזה, וְדָבָרֵיב שכתוב בפסוק, (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שִׁמְתִּי דהיינו ששניהם קרואים ברית.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב וּבֵא וּרְאֵה שְׁכֵתוֹב בְּפִסּוּק (דברים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל [קעג]. לְפָנַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שָׁם, אֲבָל לְשָׂאָר עַמּוּן לָא שָׁם והנה הקב"ה שם את התורה רק לפני בני ישראל והקב"ה לא שם את התורה לפני שאר האומות. בְּגִין כֵּן ומשום כך כתוב וְדָבָר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (ויקרא כ) וְאֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמַר. וְכֵן כְּלָהּוּ וְכֵן כָּל שְׂאָר הַפִּסּוּקִים כּוֹלָם בְּאִיִּם לְלַמֵּד שֶׁאֵת הַתּוֹרָה מִלְּמִדִּים רַק לְיִשְׂרָאֵל הֵרְאוּ. יְנוּחוּן אֲבָהֶן דְּעֵלְמָא, אֵינּוּן הִלֵּל וְשָׁמַאי ואומר רשב"י ינוחו בשלום האבות של העולם שהם הלל ושמאי, וְדָבָרֵיב אָמְרוּ לְאֻנְקְלוֹס, וְלֹא אֹדְעוּ לֵיהּ מְלָה דְּאֻרְיִיתָא עַד דְּאֶתְגַּזֵּר

אור הרשב"י

מחמת שאדם נחשב מתחת כסא הכבוד ממקום שורש התורה ובוה הוא יכול להעלות עצמו עם התורה לשרשה, והיינו אשרי מי שבא בו, למשל האדם שלוח מחבירו מעות ובהחזירו לו הוא נושא מעותיו צרורות בידו בשמחה להשיבו את מעותיו, כמו כן התורה שנחלקה עמו בהחצו בו מתחת כסא הכבוד הוא מביאה בידו לשם.

[קעג] וביאר נועם אלימלך על משי"ב וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל, רצה לומר משה רבינו עליו השלום למד לפני בני ישראל גם כן סדר הלימוד כן כמו שמסר לו השם יתברך, וזהו דאמרינן בנמרא (פסחים נ א) אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, דלכאורה הוא דבר רחוק שיהא הכח ביד האדם להעלות התורה עד מקום שורשה, אך

שכך הם אמרו לאונקלוס הגר שאסור ללמדו תורה עד שיתגייר וימול ולא הודיעו לו את

דברי התורה בטרם שנימול ונתגייר.

וְתָא חַוִּי, מְלָה קַדְמָאָה דְאֹרִייתָא, דִּיהֲבִין לִינוּקֵי,

אַלְף בֵּי"ת ובא וראה שהדבר הראשון שבתורה שמלמדים את התינוק

הוא אלף בית, **דָּא מְלָה דְלָא יְכֻלִין בְּנֵי עֲלְמָא לְאַדְבָּקָא**

בְּסוּכְלָתָנּוּ וזה הדבר לא יכולים בני העולם להשיג אותו בשכלם, **וְלִסְלָקָא**

לִיָּה בְּרַעוּתָא, וְכָל שְׁכֵן לְמַלְלָא בְּפוּמֵיהוֹן ולהעלות אותו

ברצונם ובמחשבתם וכ"ש שאינם יכולים לדבר אותו בפיהם. **וְאַפִּילוּ מְלֵאכֵי**

עֲלָאֵי, וְעֲלָאֵי דְעֲלָאֵי, לָא יְכֻלִין לְאַדְבָּקָא, בְּגִין דְאִינוּן

סְתִימִין דְשָׂמָא קַדִּישָׁא ואפילו המלאכים העליונים של עולם היצירה וכן

מלאכי עליוני העליונים של עולם הבריאה לא יכולים להשיג את סודם משום שאלו

האותיות הם סודות של השם הקדוש הוי"ה. **וְאַלְף וְאַרְבַּע מְאָה וְחֲמִשׁ**

רַבְבָּן דְעֲלָמִין, בְּלָהוּ תַלְיִין בְּקוּצָא דְאַלְף, וּבּוֹרְסָא

יְקָרָא דְמַלְכָּא ואלף ארבע מאות וחמש רבבות עולמות כולם תלויים בקוץ העליון

של האות אלף, דהיינו שכללות אות אלף היא בכתר שהוא שורש כל העולמות כולם ואות

י' שבקוץ העליון של הא' הוא סוד החכמה הקדומה, וממנו תלויים עשר ספירות וכל ספירה

וספירה כוללת כמה וכמה עולמות עד אין מספר, ובעולמות אלו משתעשע קונם, וסדר

התפשטות העולמות הוא תחילה אלף שהיא הכתר בסוד אלפים, ואח"כ ארבע מאות הם

חכמה ובינה וחסד וגבורה שהם בסוד המאות, ואח"כ חמש הם ת"ת נהי"ם והם אינם עולים

אלא בכללות מועטת של יחידות (רמ"ק), **וְשִׁבְעִין וְהָרִין שְׂמָהָן קַדִּישִׁין**

הלימוד היומו